

Nr 162

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 5 mars 1948 (nr 85) om försäljningsskatt; given Stockholms slott den 29 oktober 1965.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning angående ändring i förordningen den 5 mars 1948 (nr 85) om försäljningsskatt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar i försäljningsskatteförordningens bestämmelser om registrering av säljare av skattepliktig vara. Ändringarna syftar till att effektivisera kontrollen i fråga om skatten på guldsmedsvaror.

Förslag
till
Förordning
angående ändring i förordningen den 5 mars 1948 (nr 85) om
försäljningsskatt

Härigenom förordnas, att 2, 4, 25 och 29 §§ förordningen den 5 mars 1948 om försäljningsskatt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

2 §.

Den som inom riket yrkesmässigt försäljer skattepliktig vara av egen tillverkning är skyldig att hos kontrollstyrelsen vara registrerad såsom säljare av skattepliktig vara.

Såsom säljare av skattepliktig vara må jämväl registreras annan näringsidkare, som hos kontrollstyrelsen anmäler att han inom riket yrkesmässigt försäljer sådan vara.

Den som inom riket yrkesmässigt försäljer skattepliktig vara av egen tillverkning är skyldig att hos kontrollstyrelsen vara registrerad såsom säljare av sådan skattepliktig vara (*registrerad tillverkare*).

*Den som inom riket yrkesmässigt försäljer skattepliktig vara av annans tillverkning må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen såsom säljare av skattepliktig vara (*registrerad återförsäljare*).*

Med registrerad säljare avses i denna förordning såväl registrerad tillverkare som registrerad återförsäljare.

4 §.

1 m o m. Skyldighet att ————— då varan

a) av registrerad ————— till konsument;

b) av registrerad säljare försäljes — i annat fall än under a) avses — till någon som icke själv är registrerad säljare;

b) av registrerad säljare försäljes — i annat fall än under a) avses — till annan än registrerad återförsäljare; dock föreligger skattskyldighet icke vid försäljning till registrerad tillverkare av sådan skattepliktig vara som är avsedd att användas som material i dennes tillverkning;

c) av registrerad ————— än försäljning;

¹ Senaste lydelse av 25 § se 1965: 77.

(Nuvarande lydelse)

d) av annan än registrerad *säljare* införes till riket; eller

e) av annan än registrerad *säljare* försäljes till pris överstigande det enligt 3 § åsatta försäljningsvärdet.

Skattskyldighet föreligger — — — registreringen upphör.

2 mom. Försäljning, som av registrerad säljare bedrivs *till konsument eller annan vilken icke själv är registrerad säljare*, benämnes enligt denna förordning *skattepliktig försäljning*. Annan försäljning benämnes *skattefri försäljning*.

25 §.

Då annan än registrerad säljare till riket inför skattepliktig vara, skall den skattskyldige, där ej annat nedan stadgas, i samband med tulltaxeringen av varan till tullmyndigheten i två exemplar avlämna en på tro och heder avgiven deklaration angående varans beskattningsvärde.

Deklaration erfordras — — — i förvärvssyfte.

29 §.

Tullmyndighet åligger att till kontrollstyrelsen lämna uppgift angående *den* införsel till riket av skattepliktig vara, som företages av registrerad säljare.

(Föreslagen lydelse)

d) av annan än registrerad *återförsäljare* införes till riket; *dock föreligger skattskyldighet icke för sådan skattepliktig vara som införes av registrerad tillverkare och är avsedd att användas som material i dennes tillverkning*; eller

e) av annan än registrerad *återförsäljare* försäljes till pris överstigande det enligt 3 § åsatta försäljningsvärdet.

2 mom. Försäljning, som av registrerad säljare bedrivs *på sådant sätt att skattskyldighet inträder enligt 1 mom.*, benämnes enligt denna förordning *skattepliktig försäljning*. Annan försäljning benämnes *skattefri försäljning*.

Vid införsel till riket av skattepliktig vara, för vilken skatt skall erläggas i samband med införseln, skall den skattskyldige, där ej annat nedan stadgas, i samband med tulltaxeringen av varan till tullmyndigheten i två exemplar avlämna en på tro och heder avgiven deklaration angående varans beskattningsvärde.

Tullmyndighet åligger att till kontrollstyrelsen lämna uppgift angående *sådan* införsel till riket av skattepliktig vara, som företages av registrerad säljare *utan att skatt skall erläggas till tullverket*.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland i statsrådet på Stockholms slott den 29 oktober 1965.

Närvarande:

Statsråden STRÄNG, ANDERSSON, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *vissa ändringar i förordningen om försäljningsskatt* samt anför.

Inledning

Skatt enligt förordningen den 5 mars 1948 (nr 85) om försäljningsskatt utgår förutom på s. k. äkta mattor också på guldsmedsvaror, dvs. arbeten av guld, silver, platina eller annan ädel metall med eller utan infattade pärlor eller stenar samt oinfattade äkta pärlor och ädelstenar.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 23 februari 1965 har *kontrollstyrelsen* föreslagit vissa ändringar i förordningens bestämmelser om registrering av säljare av skattepliktig vara. Som motivering för förslaget anför styrelsen att viss skatteundandräkt förekommer i fråga om guldsmedsvaror. Syftet med förslaget är att förbättra möjligheterna att motverka undandragandet av skatt.

Över kontrollstyrelsens förslag har, efter remiss, *yttranden* avgetts av generaltullstyrelsen, kommerskollegium, statens pris- och kartellnämnd, ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor, statens institut för konsumentfrågor, Kooperativa förbundet, Sveriges juvelerare- och guldsmeds-förbund, Guldsmedsbranschens leverantörförening samt Guldsmedsmästarnes riksförbund.

Kommerskollegium har överlämnat yttranden av flertalet handelskammare.

Bland remissinstanserna föreligger inga delade meningar om behovet av åtgärder för att komma till rätta med de påtalade missförhållandena. Förslaget tillstyrks därför i princip.

Gällande bestämmelser

Skattskyldighet enligt försäljningsskatteförordningen åvilar i första hand den som yrkesmässigt försäljer skattepliktig vara av egen tillverkning. Sådan säljare är skyldig att låta registrera sig hos beskattningsmyndigheten, dvs. hos kontrollstyrelsen (obligatorisk registrering). Den som yrkesmässigt försäljer skattepliktiga varor av enbart annans tillverkning kan därjämte frivilligt låta registrera sig hos kontrollstyrelsen såsom skattskyldig säljare (frivillig registrering). I syfte att begränsa den frivilliga registreringen gäller såsom förutsättning för registrering att skatt skall erläggas med visst minimibelopp för år räknat.

Skyldighet att erlägga försäljningsskatt inträder, då varan av registrerad säljare försäljs till konsument eller annan som inte själv är registrerad eller då varan uttas från rörelse för annat ändamål än försäljning. Skatten redovisas av den skattskyldige i efterhand till kontrollstyrelsen på grundval av ett deklarationsförfarande. Deklaration skall avse kalendermånad och skall avges i regel senast den femtonde dagen i andra månaden efter utgången av den månad deklARATIONEN avser. Skattskyldighet föreligger därjämte vid införsel till riket av skattepliktig vara som verkställs av annan än registrerad säljare. I sådant fall uttas skatten av tullverket i den ordning som är föreskriven beträffande tull. De återgivna bestämmelserna innebär, att den som registrerats såsom säljare — oavsett om fråga är om obligatorisk eller frivillig registrering — kan förvärva skattepliktiga varor utan att i samband därmed behöva erlägga försäljningsskatt till leverantören.

Beträffande registreringsförfarandet gäller att tillverkare av skattepliktig vara — vilken är underkastad obligatorisk registrering — skall inge anmälan om registrering till kontrollstyrelsen innan han påbörjar försäljning av sådan vara. Den som avser att frivilligt låta registrera sig har att inge ansökan därom. Om verkställd registrering utfärdar kontrollstyrelsen särskilt bevis. Inträder ändring i förhållande, varom uppgift lämnats i anmälan eller ansökan, är rörelseidkaren skyldig att underrätta kontrollstyrelsen härom senast åtta dagar därefter. Registrerad säljare är skyldig att ordna sin bokföring på sådant sätt att den möjliggör kontroll över tillverkning, inköp och försäljning i rörelsen samt i övrigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter kontrollstyrelsen meddelar för erhållande av en betryggande kontroll. Frivilligt registrerad kan på eget initiativ få sin registrering återkallad. I sådant fall har han att i samband med avregistreringen erlägga den skatt, som i förekommande fall belöper på inneliggande lager av skattepliktiga varor.

Av försäljningsskatteförordningens bestämmelser i övrigt må här endast nämnas att skatten för guldsmedsvaror utgör 20 % av ett beskattningsvärde som motsvarar konsumentpriset inkl. skatt. I fråga om skattepliktig import utgör beskattningsvärdet, då varan av annan än registrerad säljare

införs till riket för försäljning, det beräknade konsumentpriset och eljest varans tullvärde med tillägg av tull ökat med 25 %. Allmän varuskatt inräknas i intet fall i beskattningsvärdet.

Kontrollstyrelsens förslag

I sin skrivelse framhåller kontrollstyrelsen att det för försäljningsskatten gällande beskattningsförfarandet i princip fungerat tillfredsställande. Under senare år har emellertid, framhåller kontrollstyrelsen vidare, kunnat konstateras ett systematiskt missbruk av den frivilliga registreringen vad gäller försäljningsskatten på guldsmedsvaror. Hos styrelsen har sålunda varit registrerade ett antal skattskyldiga (fysiska eller juridiska personer) som på kort tid gjort stora inköp av skattepliktiga varor — företrädesvis standardvaror såsom armband och collierer av guld — men som grovt åsidosatt sina skyldigheter att deklarerat och erlägga skatt. I vissa fall har övertagande skett av hos kontrollstyrelsen redan registrerade företag, vilkas verksamhet i regel varit obetydlig men som efter övertagandet på samma sätt gjort stora inköp och sedan åsidosatt sina skyldigheter. De ifrågavarande skattskyldiga har inte hållit föreskriven bokföring. Omfattningen av deras verksamhet har styrelsen beräknat med ledning av uppgifter, som inhämtats hos leverantörerna om verkställda inköp, och skatt har måst påföras i särskild ordning. Försök att utta beloppen har misslyckats, då utmätningsbara tillgångar saknats. I flertalet fall har konstaterats, att personer med väl upparbetad försäljningsorganisation stått bakom de skattskyldiga och att de senare uppträtt som bulvaner.

För att förhindra skatteundandräkt har styrelsen, så snart bulvanförhållande konstaterats, avfört de skattskyldiga ur registret över säljare av guldsmedsvaror, varigenom ytterligare skattefria inköp omöjliggjorts. Antalet på sådan grund avregistrerade säljare uppgår till 21. Av liknande skäl har 10 vågrats registrering hos styrelsen.

De av styrelsen företagna åtgärderna har gällt skattskyldiga som inte bedrivit egen tillverkning. Under den senaste tiden har emellertid, framhåller styrelsen, registrering begärts eller övertagande skett av företag, som uppgetts skola bedriva eller bedrivit tillverkning av guldsmedsvaror. Då i dylika fall registreringsskyldighet förelegat, har styrelsen inte ägt vågra registrering eller tvångsvis avregistrera dessa företag. Avregistrering har kunnat ske först sedan de försatts i konkurs eller de konstaterats ha upphört med tillverkning. De skattefria inköpen har därför kunnat verkställas under förhållandevis lång tid, under vilken styrelsen inte haft möjlighet begränsa statsverkets förluster, som uppkommit genom vederbörandes underlåtenhet att erlägga skatt. Företrädesvis det sistnämnda förhållandet har haft till

följd att styrelsen inte kunnat upprätthålla kraven på likformig beskattning. Detta har, framhåller styrelsen, givetvis medfört en ur branschens synpunkt inte önskvärd rubbning av konkurrensförhållandena. Då gällande bestämmelser inte ger styrelsen möjlighet att effektivt förhindra skatteundandräkt, synes en ändring av förordningen böra komma till stånd. Enligt styrelsens mening bör därvid ändring ske i registreringsbestämmelserna.

Beträffande registreringen vill styrelsen allmänt framhålla, att den medför en ekonomisk förmån för den registrerade. Denne slipper erlægga skatt vid inköpet av skattepliktiga varor och kan sålunda lagerhålla varor utan skatteutlägg. Det kan därför enligt styrelsens uppfattning inte anses obilligt att den, som missbrukar denna förmån, mister den eller får inskränkningar i den. Kontrollstyrelsen anser, att styrelsen bör ha möjlighet att pröva huruvida det i varje särskilt fall är rimligt att skattefria inköp skall få verkställas. Härvid bör enligt styrelsen särskilt övervägas huruvida vederbörande är en seriös företagare, som kan antas motsvara det förtroende som bör vara en förutsättning för skattekrediten. Med hänsyn till registreringens karaktär är det naturligt, fortsätter styrelsen, att hinder ej bör möta för kontrollstyrelsen att ompröva en redan befintlig registrering, exempelvis om den aktuella rörelsen kommer under ny ledning eller någon gör osedvanligt stora inköp, som inte står i rimlig proportion till rörelsens normala omfattning. Det på den senaste tiden tillämpade systemet att i skatteundandragande syfte låta registrera eller överta redan registrerat tillverkareföretag utgör, framhåller styrelsen, det största problemet, då fråga är om styrelsens möjligheter att förhindra skatteflykt. Om styrelsen bereds möjlighet att även beträffande registrerad säljare med egen tillverkning besluta, huruvida denne skall få göra inköp av skattepliktiga varor av annans tillverkning utan erläggande av skatt, skulle förutsättningarna för ett förhindrande eller en begränsning av skatteundandräkten väsentligt ökas. Tillverkaren bör därför inte äga automatisk rätt att verkställa skattefria inköp.

Med hänvisning till vad som anförts hemställer kontrollstyrelsen att ändringar vidtas i försäljningsskatteförordningen i enlighet med ett vid skrivelsen fogat förslag. Detta torde få fogas vid statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga*. Enligt förslaget kan styrelsen diskretionärt pröva huruvida tillverkare också bör medges registrering som återförsäljare. Endast i fall sådan registrering medgetts äger den skattskyldige göra skattefria inköp.

Remissyttrandena

Som jag inledningsvis nämnt föreligger bland remissinstanserna inga delade meningar om behovet av åtgärder för att komma till rätta med undandragandet av skatt i fråga om guldsmedsvarorna. Å andra sidan understryks

från flera håll att en befogenhet hos kontrollstyrelsen att diskretionärt pröva om tillverkare skall medges registrering såsom återförsäljare inte får leda till någon allmän lämplighetsprövning från styrelsens sida.

Förslaget tillstyrks eller lämnas utan erinran av *generaltullstyrelsen*, *kommerskollegium*, *statens pris- och kartellnämnd*, *ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor*, *statens institut för konsumentfrågor* samt *Kooperativa förbundet*.

Kommerskollegium anser sålunda, i likhet med handelskamrarna, att åtgärder måste vidtas för att motverka den skatteundandräkt som under senare år satts i system av vissa försäljare av guldsmedsvaror. Detta synes inte minst viktigt för likställigheten i konkurrenshänseende. Kommerskollegium framhåller emellertid att vissa handelskamrar uttalat farhågor för att enskilda företagare skulle kunna bli missgynnade, om kontrollstyrelsen utrustas med en diskretionär prövningsrätt i enlighet med förslaget. I likhet med handelskammaren i Stockholm vill därför kommerskollegium föreslå att den skönsmässiga bedömningen av rättssäkerhetshänsyn ersätts av en preciserad reglering av förutsättningarna för registrering samt att i förordningen om försäljningsskatt anges under vilka förutsättningar registrering skall kunna vägras.

Ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor framhåller vikten av att de föreslagna bestämmelserna tillämpas så att kontrollstyrelsens prövning inte får karaktär av behovsprövning utan inskränker sig till vad som är oundgängligen nödvändigt för att söka förhindra skatteundandräkt. Liknande uttalanden görs av *statens pris- och kartellnämnd*. Nämnden tillägger att en fri näringsutövning är en konkurrensbefrämjande faktor av största betydelse och att det därför är av vikt att registreringen hos kontrollstyrelsen inte tillämpas på sådant sätt att den leder till eller uppfattas som någon form av auktorisation av i branschen etablerade företag eller verkar hindrande för nyetablering.

Generaltullstyrelsen framhåller som en konsekvens av förslaget att registrerad tillverkare, som inte samtidigt är registrerad återförsäljare, inte får möjlighet att skattefritt förvärva skattepliktiga varor, exempelvis naturpärlor och ädelstenar, som skall ingå i hans tillverkningar. Tillverkare som försäljer skattepliktiga varor enbart av egen tillverkning och som därför skulle kunna registreras endast såsom tillverkare skulle sålunda inte åtnjuta skattecredit vid förvärv av skattepliktiga varor för sin produktion. Tillverkare som försäljer skattepliktiga varor även av annans tillverkning och som till följd därav medgetts registrering även såsom återförsäljare skulle däremot, framhåller generaltullstyrelsen, liksom hittills få sådan förmån inte blott för sin direkta återförsäljning utan även för sin produktion. Generaltullstyrelsen säger sig inte kunna bedöma vilken betydelse denna olikformighet kan ha ur konkurrenssynpunkt.

Sveriges juvelerare- och guldsmedsförbund, *Guldsmedsbranschens leve-*

rantörförening samt *Guldsmedsmästarnes riksförbund* tillstyrker kontrollstyrelsens förslag såsom ett steg i rätt riktning. Organisationerna är emellertid inte övertygade om att de föreslagna ändringarna är tillräckliga för att skapa en likformig beskattning och undanröja den inte önskvärda rubbning i konkurrensförhållandena som inträtt.

Enligt organisationernas mening fordras det en kärvare hållning från kontrollstyrelsens sida såväl då det gäller att pröva nyregistreringar som då det gäller att avregistrera sådana firmor som kan tänkas missbruka sin ställning som skattepliktiga säljare. Det torde sålunda finnas anledning, framhåller organisationerna vidare, att särskilt kontrollera företag, vars deklarerade försäljningsskatt plötsligt skjuter i höjden och att i sådana fall utrusta kontrollstyrelsen med befogenhet att begära a contobetaling eller säkerhet i någon form. En sådan anordning skulle väsentligt förkorta den tid, under vilken ett på detta sätt återupplivat företag skulle kunna användas i skatteundrandragande syfte.

Organisationerna framhåller vidare, att problemet med tillverkare dykt upp först under senare tid och att mindre nogräknade företag under en lång följd av år undandragit statskassan betydande belopp genom att inte inbetala föreskriven försäljningsskatt. Enligt organisationernas uppfattning torde det knappast vara möjligt att genom de föreslagna ändringarna råda bot på de missförhållanden som existerar. Så länge man kan använda sig av bulvaner, som visar sig sakna tillgångar, är möjligheten för staten att tillvarata sina intressen begränsade. Organisationerna anser den enda lösningen på dessa problem vara att snarast slopa försäljningsskatten. I förevarande sammanhang vill organisationerna också fästa uppmärksamheten på de omfattande smugglingar, som otvivelaktigt äger rum, företrädesvis av briljanter. Många tecken tyder på att briljanter till betydande belopp införs i Sverige utan att detta upptäcks av tullmyndigheterna.

Departementschefen

Försäljningsskatten som utgår för äkta mattor och guldsmedsvaror grundas tekniskt sett på ett registreringssystem med obligatorisk registrering av tillverkare av skattepliktiga varor och frivillig registrering av återförsäljare av sådana varor. Med registrering enligt förordningen följer, å ena sidan, möjlighet att från annan registrerad inköpa skattepliktiga varor utan skattskyldighet för säljaren och, å andra sidan, skyldighet att till kontrollstyrelsen deklarerera och erlægga skatt för den försäljning som sker till annan än registrerad. Någon skillnad föreligger härvidlag inte mellan registrerad som säljer varor av egen tillverkning och den som uteslutande bedriver återförsäljning. Tillverkare får sålunda genom registreringen automatiskt möjlighet att inköpa varor av annans tillverkning utan att därvid erlægga skatt.

Jag kan i sammanhanget nämna att hos kontrollstyrelsen f. n. finns ca 1 400 registrerade för handeln med guldsmedsvaror, av vilka ungefär 950 registrerats både såsom tillverkare och återförsäljare och återstoden följaktligen registrerats enbart såsom återförsäljare.

Bestämmelserna om registreringsmöjlighet för återförsäljare har tillkommit främst för att en säljare inte skall behöva i förskott utge skatten på sitt lager. Det skattepliktiga området enligt försäljningsskatteförordningen består nämligen av varuslag med låg omsättningshastighet. En beskattning redan i samband med inköp av skattepliktig vara skulle därför medföra betydande kapitalutlägg från näringsidkarnas sida. Å andra sidan är det inget hinder för den som enbart är återförsäljare att avstå från sin registreringsmöjlighet och i stället bedriva verksamhet med redan beskattade varor utan egen redovisningsskyldighet. Fördelen med frivillig registrering får därför vägas mot skyldigheten att i dylikt fall erlägga skatt med visst minimibelopp, såvitt avser guldsmedsvaror i regel 1 200 kr. för år.

Det för försäljningsskatten gällande registrerings- och redovisningssystemet har i stort sett fungerat tillfredsställande. På senare tid har emellertid förekommit fall av skatteundandragande åtgärder i fråga om skatten på guldsmedsvaror. Dessa fall av missbruk avsåg till en början främst frivilligt registrerade återförsäljare. På kort tid har sådan skattskyldig kunnat skattefritt inköpa betydande kvantiteter skattepliktiga varor, vilka därefter sålts utan att deklaration eller inbetalning av skatt ägt rum. Försök att utta skatten i efterhand har i de åsyftade fallen i regel misslyckats. I flertalet av fallen har därvid konstaterats att den registrerade återförsäljare, som formellt stått för inköpen, fungerat endast som bulvan.

I fall då sådant bulvanförhållande konstaterats har emellertid kontrollstyrelsen upphävt registreringen för den skattskyldige. Härigenom har ytterligare skattefria inköp för hans del omöjliggjorts, även om en avregistrering på angivet sätt hinner verka endast med viss tidsutdräkt och först sedan det allmänna redan åsamkats skatteförluster. Enligt vad jag inhämtat har ett fortsatt missbruk av denna art från fall till fall kunnat förhindras på ett relativt tillfredsställande sätt. Med hänsyn härtill finns det anledning anta att mindre nogräknade företag inte längre begagnar den frivilliga registreringen som plattform för missbruk av rätten till skattefria inköp.

I stället har på senare tid kunnat märkas att registreringen för tillverkare utnyttjats för skatteundandräkt. Med hänsyn till att i dessa fall kontrollstyrelsen inte kan vägra registrering eller tvångsvis avregistrera dessa företag är möjligheterna att komma till rätta med detta slag av missbruk mycket små.

Kontrollstyrelsens förslag innebär att också i fråga om tillverkare rätten till skattefria inköp av varor av annans tillverkning skall kunna diskretionärt prövas av styrelsen. Endast för det fall att en tillverkare registrerats också som återförsäljare skall han äga göra skattefria inköp. Remiss-

instanserna tillstyrker i princip förslaget. Samtidigt understryks emellertid i flera yttranden att kontrollstyrelsens diskretionära prövningsrätt inte får innebära någon allmän lämplighetsprövning.

I likhet med kontrollstyrelsen anser jag det angeläget att komma till rätta med de missförhållanden som yppat sig i fråga om handeln med guldsmedsvaror. Jag vill erinra om att underlåtenhet att redovisa försäljningsskatt i regel torde medföra att också allmän varuskatt undandras.

Vad gäller försäljningsskatten torde erfarenheterna av handhavandet av registreringsinstrumentet, såvitt avser de frivilligt registrerade — med i förekommande fall vägrad registrering eller avregistrering — vara förhållandevis gynnsamma. Inga olägenheter från synpunkten av en fri näringsutövning har såvitt känt är uppkommit. Styrelsens förslag innebär i själva verket endast att de möjligheter som redan föreligger beträffande den frivilliga registreringen skall utsträckas till att gälla också tillverkare, såvitt avser skattefria inköp av skattepliktiga varor av annans tillverkning. En sådan utvidgning av den diskretionära prövningsrätten inom registreringssystemet anser jag inte behöva inge betänkligheter. Jag tillstyrker därför kontrollstyrelsens förslag. Dock vill jag understryka att den prövningsrätt som i detta hänseende tillerkänns kontrollstyrelsen självfallet inte skall avse någon allmän lämplighetsprövning utan får begagnas uteslutande i syfte att förhindra undandragandet av skatt. Av praktiska skäl förordar jag i överensstämmelse med kontrollstyrelsens förslag att de ändrade registreringsreglerna ges generell räckvidd och följaktligen inte begränsas till beskattningen av guldsmedsvaror.

Från något håll har framkommit förslag om att den skönsmässiga prövning som i registreringsärenden utövas av kontrollstyrelsen bör ersättas av en preciserad reglering av förutsättningarna för registrering samt att i försäljningsskatteförordningen anges i vilka fall registrering skall kunna vägras. Jag vill i anledning härav framhålla att det skulle stöta på betydande praktiska svårigheter att på ett uttömmande sätt ange under vilka förutsättningar registrering skall vägras eller upphävande av redan verkställd registrering ske. Något praktiskt behov av en sådan preciserad reglering har, såsom torde framgå av vad jag förut anfört, inte heller uppkommit, såvitt avser den bedömning, kontrollstyrelsen redan utövar inom ramen för den frivilliga registreringen. Jag vill vidare erinra om att rättssäkerhetshänsyn i erforderlig grad bör vara tillgodosedda genom att beslut i registreringsfrågor kan överklagas i enlighet med allmänna regler och prövas av Kungl. Maj:t i statsrådet. Jag anser därför att en närmare reglering av förutsättningarna för registrering eller avregistrering inte bör ifrågakomma i detta sammanhang.

Vad generaltullstyrelsen i sitt remissyttrande påpekat bör föranleda viss ändring i förslaget, så att inte en tillverkare i fråga om rätten att skattefritt inköpa material för produktion efter förslagets genomförande blir

sämre ställd än f. n. Förslaget har fördenskull på denna punkt jämkats därhän, att den som registrerats enbart såsom tillverkare skall äga rätt att skattefritt inköpa eller till riket införa skattepliktiga varor, som är avsedda att användas som material i den egna tillverkningen. Bestämmelserna härom har intagits i 4 § 1 mom. b) och d) och utformats såsom undantag från där angivna regler om skattskyldighetens inträde. För skattefria inköp i dessa fall måste dock gälla att det är fråga om varor som uppenbarligen skall användas som material i köparens verksamhet som tillverkare.

Därutöver torde vissa jämkningar av formell natur böra vidtas i kontrollstyrelsens förslag till författningsbestämmelser.

Avslutningsvis vill jag erinra om att bevillningsutskottet (BevU 1965: 16) förordnat att i detta sammanhang borde undersökas möjligheterna att skapa särskilda regler för nedsättning av beskattningsvärdet för det konstnärliga ädelsmidet. En sådan omläggning av beskattningen förutsätter emellertid ingående överväganden som ännu inte kunnat slutföras. Denna fråga har inte heller något samband med den föreslagna ändringen i registreringssystemet i syfte att stävja förekommande missbruk. Jag anser åtgärder i sistnämnda hänseende så angelägna, att de bör genomföras utan ytterligare dröjsmål.

Den föreslagna omläggningen i registreringssystemet bör träda i kraft omedelbart, dvs. så snart de erforderliga ändringarna i försäljningsskatteförordningen utkommit från trycket.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga ett inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning angående ändring i förordningen den 5 mars 1948 (nr 85) om försäljningsskatt*.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Hans Ohlsson

Kontrollstyrelsens förslag
till
Förordning
angående ändring i förordningen den 5 mars 1948 (nr 85) om
försäljningsskatt

Härigenom förordnas, att 2 §, 4 §, 5 § 1 mom., 6 §, 25 § och 29 § förordningen den 5 mars 1948 om försäljningsskatt skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

2 §.

Den som inom riket yrkesmässigt försäljer skattepliktig vara av egen tillverkning är skyldig att hos kontrollstyrelsen vara registrerad såsom säljare av sådan skattepliktig vara (*registrerad tillverkare*).

Den, som inom riket försäljer skattepliktig vara av annans tillverkning, må efter ansökan registreras hos kontrollstyrelsen såsom säljare av skattepliktig vara (registrerad återförsäljare).

4 §.

1 mom. Skyldighet att — — — — — då varan

- a) av registrerad — — — — — till konsument;
- b) av registrerad säljare försäljes — i annat fall än under a) avses — till annan än registrerad återförsäljare;
- c) av registrerad — — — — — än försäljning;
- d) av annan än registrerad återförsäljare införes till riket; eller
- e) av annan än registrerad återförsäljare försäljes till pris överstigande det enligt 3 § åsatta försäljningsvärdet.

Skattskyldighet föreligger — — — — — registreringen upphör.

2 mom. Försäljning, som av registrerad säljare bedrivs till konsument eller annan vilken icke är registrerad återförsäljare benämnes enligt denna förordning *skattepliktig försäljning*. Annan försäljning benämnes *skattefri försäljning*.

5 §.

1 mom. Skatten utgår — — — — — för varuenhet.

I fråga om varor, som införes till riket av annan än registrerad återförsäljare, skall dock skatten, i den omfattning som av förteckningen framgår, i stället utgå med i förteckningen upptaget belopp för viktenhet.

6 §.

Beskattningsvärdet utgör

- a) då varan — — — — — avtalade vederlaget;
- b) då varan av registrerad säljare — i annat fall än under a) avses — försäljes till annan än registrerad återförsäljare: det åsatta försäljningsvärdet;

- c) då varan — — — — — åsatta försäljningsvärdet;
d) då varan av annan än registrerad *återförsäljare* införes till riket för försäljning: — — — — — till konsument;
för annat — — — — — beloppet; samt
e) då varan av annan än registrerad *återförsäljare* försäljes till pris överstigande det enligt 3 § åsatta försäljningsvärdet: det belopp varmed vederlaget överstiger nämnda värde.
I fall, — — — — — åsatta försäljningsvärdet.
Kontrollstyrelsen äger, — — — — — under a) avses.

25 §.

Då annan än registrerad *återförsäljare* till riket inför skattepliktig vara, skall den skattskyldige, där ej annat nedan stadgas, i samband med tulltaxeringen av varan till tullmyndigheten i två exemplar avlämna en på tro och heder avgiven deklaration angående varans beskattningsvärde.

Deklaration erfordras — — — — — i förvärvssyfte.

29 §.

Tullmyndighet åligger att till kontrollstyrelsen lämna uppgift angående den införsel till riket av skattepliktig vara, som företages av registrerad *återförsäljare*.